

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaite
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutyte
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

SOMATINIŲ SIMPTOMŲ PASIREIŠKIMAS SERGANT VALGYMO SUTRIKIMAIS TARP VILNIAUS MIESTO PSICHIKOS SVEIKATOS CENTRO VALGYMO SUTRIKIMŲ CENTRO PACIENTŲ

Darbo autorė. Miglė ZABARAUSKAITĖ, V kursas.

Darbo vadovas. Lekt. Brigita BAKS, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Darbo tikslas. Apklausos būdu įvertinti somatinių simptomų pasireiškimą sergant valgymo sutrikimais tarp Vilniaus miesto psichikos sveikatos centro valgymo sutrikimų centro pacientų.

Darbo metodika. Atlikta anoniminė apklausa raštu tarp Vilniaus miesto psichikos sveikatos centro valgymo sutrikimų centro pacientų. Apklausoje prašyta įvertinti patiriamus somatinius simptomus paskutinius 3 mėnesius nuo 1 iki 6 (1 – nepatyrė; 2 – retai; 3 – kartais; 4 – dažnai; 5 – beveik kasdien; 6 – netaikoma, negaliu atsakyti). Simptomai buvo sugrupuoti pagal pažeidžiamas organų sistemas. Prieš apklausą pacientams buvo paaiškintas valgymo sutrikimų ir apklausoje esančių simptomų ryšys. Duomenys statistiškai apdoroti „R“ programa.

Rezultatai. Apklausoje dalyvavo 24 pacientai tarp 19–49 metų (amžiaus mediana 26 metai). Tarp pacientų 22 moterys ir 2 vyrai. Simptomų pasireiškimas analizuotas pagal nurodytą susirgimą, t. y. nervinę anoreksiją (toliau – NA), nervinę bulimiją (toliau – NB), ir kiti valgymo sutrikimai. NA grupėje (n10) pacientės nurodė, kad beveik visus nervinei sistemai priklausančius simptomus, kurie nurodyti anketoje, patyrė dažnai arba beveik kasdien, išsiskyrė suprastėjusi atmintis (3.8), alpimas atsistojus (3.1) ir traukuliai (1.8). NB grupėje (n7) dažniausiai patirtas nervinės sistemos simptomas buvo sutrikęs miegas (4.2), o kitų valgymo sutrikimų grupėje (n7) dažniausiai patirti sutrikusio miego (4) ir sunkumo sukonzentruoti dėmesį (4) simptomai. Endokrininių simptomų grupėje tarp NA pacienčių išsiskyrė dažnai patiriamas šalčio netoleravimas (4.6), visos grupės lėtinį nuovargį vidutiniškai nurodė kaip dažnai patiriamą simptomą (Kiti valgymo sutrikimai 4, NA 4.4, NB 4.7). Kaip dažnai patiriamą virškinimo simptomą NA ir NB pacientai nurodė skrandžio pilnumo jausmą po valgio (4.6 ir 4.1), visos grupės pilvo pūtimą po valgio nurodė kaip dažną simptomą (Kiti valgymo sutrikimai 4, NA 4.9, NB 4). NA pacientės vidurių užkietėjimą (4.3) ir apsunkintą išsituštinimą (4.3) vidutiniškai nurodė kaip dažnai patiriamus simptomus. Kvėpavimo sistemos simptomų vidutiniškai patiriamų dažnai arba kasdien nenurodė nei viena grupė. Tarp širdies ir kraujotakos sistemos grupės simptomų NA pacientės dažniausiai patyrė žemą kraujo spaudimą (4.3), kitos grupės vidutiniškai dažnai arba kasdien šios sistemos simptomų nepatyrė. Šlapimo šalinimo sistemos simptomų vidutiniškai patiriamų dažnai arba

kasdien nenurodė nei viena grupė. Atramos ir judėjimo sistemos simptomus tokius kaip raumenų ar sąnarių skausmą bei raumenų atrofiją NA pacientės vidutiniškai nurodė patiriančios dažnai (4.1 bei 4.2), kitos grupės vidutiniškai dažnai arba kasdien šios sistemos simptomų nepatyrė. Dauginimosi organų sistemos grupėje NA pacientės dažnai patyrė amenorėją ir seksualinio potraukio sumažėjimą (4.3), kitos grupės vidutiniškai dažnai arba kasdien šios sistemos simptomų nepatyrė. Jutimo organų sistemos ir limfinės sistemos simptomų vidutiniškai patiriamų dažnai arba kasdien nenurodė nei viena grupė. Odos ir jos darinių sistemos grupėje NA pacientės vidutiniškai nurodė, kad visus simptomus patiria dažnai, išskyrus melsvai raudoną rankų ar kojų pirštų odą (3.1), tarp kitų valgymo sutrikimų grupės vidutiniškai dažnai arba kasdien patiriamų simptomų nebuvo, o NB pacientai vidutiniškai nurodė slenkančius plaukus, kaip dažnai patiriamą simptomą (4.2).

Išvados. Valgymo sutrikimai nors ir priskiriami psichiatrinių ligų grupei, sukelia somatinius simptomus, kurie dažnai kyla iš bent vienos pažeistos organų sistemos. Dauguma valgymo sutrikimų somatinių simptomų kyla dėl mitybos nepakankamumo ir dėl kompensacinio elgesio, siekiant atsikratyti „maisto storinančio efekto“. Anketoje nurodyti somatiniai simptomai dažniau patiriami sergant nervine anoreksija.

Raktažodžiai. Valgymo sutrikimai; nervinė anoreksija; nervinė bulimija; somatiniai simptomai.